

اصول قانون اساسی

در تونظرات شورای نگهبان

عنوان

اصل یکصد و پنجاه و سوم

شماره مسلسل: ۱۳۹۶۰۰۸۰

تاریخ: ۱۳۹۶/۰۹/۱۹

شناسنامه

عنوان:

اصول قانون اساسی در پرتو نظرات شورای نگهبان

اصل یکصد و پنجاه و سوم

تدوین:

محمد صالحی

ناظر علمی:

کاظم کوهی

شماره مسلسل: ۱۳۹۶۰۰۸۰

تاریخ انتشار: ۱۳۹۶/۰۹/۱۹

فهرست مطالب

۲.....	اصل یکصد و پنجاه و سوم.....
۲.....	۱- نظرات شورای نگهبان در خصوص مصوبات مجلس شورای اسلامی.....
	۱-۱. لایحه چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری- صنعتی جمهوری اسلامی ایران.....
۲.....	۲-۱. طرح تشویق و حمایت سرمایه‌گذاری خارجی.....
	۳-۱. لایحه الحاق جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون محو کلیه اشکال تبعیض علیه زنان.....
۳.....	۴-۱. لایحه عضویت دولت جمهوری اسلامی ایران در بنیاد اروپایی مدیریت کیفیت.....
۴.....	۲- نظرات شورای نگهبان در خصوص اساسنامه‌های مصوب هیئت وزیران.....
۴.....	۳- نظرات تفسیری و مشورتی شورای نگهبان.....
۴.....	۴- نظرات شورای نگهبان در پاسخ به استعلامات اشخاص حقیقی و حقوقی.....
۴.....	۵- تذکرات ارشادی و قانونی شورای نگهبان.....

اصل یکصد و پنجاه و سوم

هرگونه قرارداد که موجب سلطه بیگانه بر منابع طبیعی و اقتصادی، فرهنگ، ارتش و دیگر شئون کشور گردد ممنوع است.

۱- نظرات شورای نگهبان در خصوص مصوبات مجلس شورای اسلامی

۱-۱. نظر شماره ۴۸۸۶ مورخ ۱۳۷۲/۴/۷ شورای نگهبان در خصوص لایحه چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری- صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۲/۳/۳۱ مجلس شورای اسلامی

۱-۱-۱- ماده (۹)^(۱) کلاً خلاف قانون اساسی شناخته شد.

۱-۱-۲- ماده (۱۱)^(۲) خلاف قانون اساسی می باشد. اگر قید شود با رعایت اصول

قانون اساسی رفع اشکال خواهد شد.

۲-۱. نظر شماره ۸۰/۲۱/۱۵۳۷ مورخ ۱۳۸۰/۳/۱۹ شورای نگهبان در خصوص طرح تشویق و حمایت سرمایه گذاری خارجی^(۳) مصوب ۱۳۸۰/۲/۲۶ مجلس شورای اسلامی

۱-۲-۱- اطلاق و عموم و صراحت برخی از مواد مصوبه مذکور در مواردی

شامل تملک بی قید و شرط اراضی کشور به وسیله دولت ها و ایادی و اتباع آنان حتی در مجاورت کشورهای همسایه بوده و استقلال و احیاناً تمامیت اراضی کشور را مخدوش می نماید.

اطلاق و عموم مصوبه مذکور در مواردی موجب سلطه بیگانه بر اقتصاد

کشور و نفوذ اجانب می گردد.

... این مصوبه حقوقی را برای بیگانگان منظور نموده که اعمال آنها موجب

آضرار به اتباع کشور و یا تجاوز به منافع عمومی می باشد. ... علی هذا مصوبه

۱. برای آگاهی تفصیلی نسبت به مستندات قانونی این نظر، رجوع کنید به همین مجموعه، ذیل اصل پنجاه و هفتم، شماره ۱-۲۸-۱.

۲. برای آگاهی تفصیلی نسبت به مستندات قانونی این نظر، رجوع کنید به همین مجموعه، ذیل اصل پنجاه و هفتم، شماره ۱-۲۸-۲.

۳. گفتنی است این طرح ابتدا با عنوان «طرح جلب و حمایت سرمایه خارجی» به مجلس تقدیم شده است، لیکن عنوان آن، هنگام بررسی در مجلس تغییر کرده است.

مذکور از جمله مواد (۱) تا (۷) و (۱۱) و (۱۳) و (۱۵) و (۱۷) و (۱۹) و (۲۱) و (۲۵) با بند (ج) و ذیل اصل ۲ و بندهای (۵) و (۶) و (۹) و (۱۲) و (۱۳) اصل ۳ و اصول ۱۹ و ۲۰ و بندهای (۵) و (۸) اصل ۴۳ و اصول ۴۸ و ۸۰ تا ۸۲ و ۸۵ و ۱۳۸ و ۱۵۲ و ۱۵۳ قانون اساسی مغایر شناخته شد.^(۱)

۳-۱. نظر شماره ۸۲/۳۰/۳۹۷۲ مورخ ۱۳۸۲/۵/۲۷ شورای نگهبان در خصوص لایحه الحاق جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون محو کلیه اشکال تبعیض علیه زنان مصوب ۱۳۸۲/۵/۱ مجلس شورای اسلامی

۱-۳-۱- علاوه بر اینکه موارد مغایر با شرع مقدس اسلام، مذکور در بند (الف) مصوبه و مرجع تشخیص آن معین نشده تا نسبت به مصوبه از نظر انطباق با موازین شرع و قانون اساسی اظهار نظر گردد، با عنایت به اینکه موارد خلاف شرع و مغایرت با قانون اساسی کنوانسیون بسیار زیاد است، به طوری که شرط عدم قبول اجراء مفاد کنوانسیون در این موارد- چون با اهداف منظور این کنوانسیون سازگار نیست- به حکم بند (۲) ماده (۲۸) کنوانسیون پذیرفته نیست و در نتیجه دولت جمهوری اسلامی ایران ملزم به پذیرش مفاد کنوانسیون در این موارد نیز می‌شود؛ فلذا تجویز الحاق دولت به این کنوانسیون خلاف ضروریات اسلام، مغایر با ضوابط مسلم اسلام و مغایر اصول متعدد قانون اساسی از جمله اصول ۲، ۳ (بندهای ۱ و ۵)، ۴، ۱۰، ۲۰، ۲۱، ۷۲، ۱۱۵ و ۱۵۳ قانون اساسی شناخته شد.^(۲)

۴-۱. نظر شماره ۹۰/۳۰/۴۴۴۷۹ مورخ ۱۳۹۰/۸/۱۹ شورای نگهبان در خصوص لایحه عضویت دولت جمهوری اسلامی ایران در بنیاد اروپایی مدیریت کیفیت مصوب ۱۳۹۰/۸/۸ مجلس شورای اسلامی

۱-۴-۱- ماده (۲)^(۳) از این حیث که موجب تقویت بعضی از کشورهای معاند

۱. برای آگاهی تفصیلی نسبت به مستندات قانونی این نظر، رجوع کنید به همین مجموعه، ذیل اصل دوم، شماره ۱-۳-۱.

۲. برای آگاهی تفصیلی نسبت به مستندات قانونی این نظر، رجوع کنید به همین مجموعه ذیل اصل دوم، شماره ۱-۵-۱.

۳. برای آگاهی تفصیلی نسبت به مستندات قانونی این نظر، رجوع کنید به همین مجموعه، ذیل اصل سوم، شماره ۱-۹۲-۱.

می‌شود، خلاف موازین شرع شناخته شد. همچنین چون منتهی به اضرار به کشور جمهوری اسلامی ایران می‌گردد، مغایر قانون اساسی شناخته گردید.

۲- نظرات شورای نگهبان در خصوص اساسنامه‌های مصوب هیئت وزیران

۳- نظرات تفسیری و مشورتی شورای نگهبان

۴- نظرات شورای نگهبان در پاسخ به استعلامات اشخاص حقیقی و حقوقی

۵- تذکرات ارشادی و قانونی شورای نگهبان

امام خمینی (ره):

و از شورای محترم نگهبان می‌خواهم و توصیه می‌کنم، چه در نسل حاضر و
چه در نسل های آینده که با کمال وقت و قدرت و ظایف اسلامی و ملی خود
را ایا تحت تاثیر هیچ قدرتی واقع نشوند و از قوانین مخالف با شرع مطهر و
قانون اساسی بدون هیچ ملاحظه ای جلوگیری نمایند.

(صحیفه امام ج ۲۱، ص ۴۲۲)

آدرس: تهران، خیابان شهید سپهبد قرنی،
کوچه شهید دهقانی نیا (خسرو سابق)، پلاک ۱۲
صندوق پستی: ۱۴۶۳ - ۱۳۱۴۵
تلفکس: ۰۲۱ - ۸۸۳۲۵۰۴۵
info@shora-rc.ir
www.shora-rc.ir